

Jožef Kasa, predsednik Saveza vojvođanskih Mađara i gradonačelnik Subotice

Nemamo rezervnu domovinu

Za Srbiju smo upravo mi jedan od mostova prema svetu. Tražimo da budemo zastupljeni u svim organima, u istoj srazmeri kakav je i odnos stanovništva

SUBOTICA - Savez vojvođanskih Mađara nedavno je u Budimpešti izneo koncepciju tzv. trostepene autonomije, kojom se traži ne samo jačanje autonomije Vojvodine, već i teritorijalna i personalna autonomija građana mađarske nacionalnosti u ovoj pokrajini.

- Trostepena autonomija locirana je u okvire Vojvodine, a Vojvodina pak u granice države u kojoj živimo. Personalna autonomija obuhvata sav mađarski živalj u SRJ, dok bi teritorijalna trebalo da funkcioniše tamo gde su Mađari u većini. Ovim dokumentom razradili smo i ukupan sistem upravljanja Vojvodinom, od Skupštine pa do Izvršnog veća, a predviđeno je i formiranje Nacionalnog veća, pri čemu njegove ingerencije treba ugraditi u državne i zakonske okvire Vojvodine. Inače, ovih ideja se najviše plaše oni koji se ne udubljuju u suštinu našeg predloga. Na područjima gde je predviđena tzv. mađarska autonomija ne želimo majorizaciju, niti izdvajanje iz Jugoslavije, već normalan suživot s većinskim narodom. Ali, tražimo ista prava koja ima i on, odnosno da budemo zastupljeni u svim organima, od državnih pa do institucija na terenu, u istoj srazmeri kakav je i odnos stanovništva - obrazložio je Jožef Kasa, predsednik SVM i gradonačelnik Subotice.

Jožef Kasa

Prvi komentari bili su da ovaj predlog vodi svojevrsnoj getoizaciji vojvođanskih Mađara.

- Poslednjih deset godina, od kad traje kriza u našoj zemlji, dokazali smo da se ne zatvaramo u geto. Za Srbiju smo upravo mi jedan od mostova prema svetu. Pokazali smo i spremnost za suživot, jer je naša kultura otvorena za sve narode s kojima živimo. Međutim, ne želimo da izgubimo tu kulturu, maternji jezik ili mogućnost školovanja naše dece na mađarskom.

Zbog čega je ovaj koncept vraćen na političku scenu baš ovih dana, ako se zna da je SVM bio protiv njega pre samo šest meseci?

- Nismo bili protiv ovakvog rešenja, već smo tražili blažu formu i bili spremni da o tome razgovaramo s vlasti. Obratili smo se i Vladi Srbije i vladajućoj stranci, ali su se oglušili o naš poziv. Inače, odavno smo rekli da pitanje Vojvodine i manjinskih prava u njoj treba paralelno rešavati sa svim ostalim pitanjima u Jugoslaviji. Kako takav stav vlast nije prihvatila, morali smo da se obratimo za pomoć međunarodnoj zajednici.

Kako tumačite promenu političkih zahteva stranaka koje zastupaju interese vojvođanskih

Mađara. Recimo, DSVM Andraša Agoštona, koja je slovila za najekstremniju partiju, umekšala je stavove i priključila se Savezu za promene, dok je SVM, posle niza razgovora sa SPS i Miloševićem, naglo zaoštrio kurs?

Subotica deset godina u opoziciji

Subotica je u sredu domaćin skupu protiv vlasti. Ima li najava da će i subotička skupština, poput drugih lokalnih parlamenata, tražiti ostavku predsednika SRJ?

- Ne vidim razloga da se Skupština Subotice posebno oglasi. Ili skupštine opština iz severnobačkog regiona. Dovoljno smo se oglašavali i pre i za vreme bombardovanja. Konačno, Subotica je čitavu deceniju opoziciona opština, a naše oglašavanje na mitingu je, mislim, sasvim dovoljan znak da ova sredina i sad želi promene.

- U suštini, nismo zaoštrili kurs. On je stalan od osnivanja stranke pa zbog toga i ne lutamo, poput DSVM koji se kreće od jednog ekstrema do potpunog utapanja u SZP. Uvek smo zastupali ideju da se naša prava mogu ostvariti pregovorima, kroz sporazum s većinskim narodom. I dokument o trostepenoj autonomiji nije predviđen samo za Mađare, već je otvoren i za sve druge nacionalne manjine u Vojvodini. Uostalom, može biti primenjiv i na ostale regije u Srbiji u kojima se javlja problem očuvanja nacionalnog identiteta.

Da li je tokom razgovora u Budimpešti bilo reči o dvojnog državljanstvu za vojvođanske Mađare?

- Tu temu nismo pokretali, ali je prisutna od prvih naznaka da će Mađarska biti primljena u Evropsku zajednicu. Tada će se, naime, Šengenske granice primaći do nas, i bićemo praktično odsečeni od države-matice. Zbog toga, do momenta kad Šengenski sporazum stupi na snagu, moramo naći takav modus da porodične, prijateljske, kulturne i institucionalne niti ne budu presečene. Jedno od mogućih rešenja jeste dvojno državljanstvo, ali ne mora značiti da je i jedino. Naime, institucija dvojnog državljanstva krije u sebi i veliku opasnost da budemo optuženi kako imamo tzv. rezervnu domovinu. Rezervnu domovinu nemamo. Ona je u Vojvodini, na čijem tlu živimo preko hiljadu godina.

Miroslav Stajić

<http://arhiva.glas-javnosti.co.yu/arhiva/1999/07/14/srpski/199071302.shtm>